

Sygn. akt IV CSK 17/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa R. C.

przeciwko B. C.

o zapłatę i zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 lipca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 września 2014 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 września 2014 r., którym Sąd Apelacyjny – na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 29 stycznia 2014 r. – zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo. Powołując się na podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdził, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii:

- „Czy Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji zawierającej jedynie zarzuty naruszenia prawa materialnego jest uprawniony na podstawie przepisu art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. do dokonania zmiany, uzupełnienia stanu faktycznego sprawy w stosunku do stanu faktycznego, ustalonego w uzasadnieniu wyroku Sądu

pierwszej instancji i niekwestionowanego w apelacji, czy działanie takie prowadzące do zmiany wyroku w istotnym zakresie stanowi wykroczenie poza granice i zarzuty apelacji i stanowi naruszenie w/w przepisów?”

- „Czy Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji pozwanego w sprawie z powództwa powoda dotyczącej rozliczeń z umowy darowizny środków pieniężnych ma obowiązek uwzględnić stanowisko powoda, który oświadcza na piśmie w oparciu o przepis art. 37 § 2 i 3 k.r.io., że nie potwierdza przedmiotowej umowy darowizny, a zatem umowa ta jest nieważna *ex tunc*, czy w/w oświadczenie powoda nie ma wpływu na sprawę dotyczącą rozliczeń z umowy darowizny, której powód nie potwierdza?”.

Poza tym, zdaniem skarżącego, wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny – rozpoznając apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w R. – z naruszeniem art. 378 § 1 k.p.c.:

- „...wykroczył poza granice apelacji i zarzuty apelacyjne, wynikające z przepisu art. 378 § 1 k.p.c., bowiem w sytuacji braku w apelacji pozwanego zarzutu naruszenia prawa procesowego Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo,...”,

- „...zmienił ustalenia faktyczne sprawy, ustalone w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji i niekwestionowane w apelacji, która zawierała jedynie zarzuty naruszenia prawa materialnego, które nie były podstawą zmiany wyroku, co spowodowało wydanie wadliwego zaskarżonego wyroku....”,

- „...nie rozpoznał zarzutów apelacyjnych naruszenia prawa materialnego oraz nie wskazał uzasadnienia w tym zakresie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku,...”,

- „...spowodował niemożność skontrolowania merytorycznego sprawy przez sąd kasacyjny poprzez niemożność rozstrzygnięcia przy rozpoznaniu skargi kasacyjnej, czy Sąd Apelacyjny prawidłowo rozpoznał apelację i prawidłowo zmienił wyrok Sądu I instancji i oddalił powództwo....”

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczył argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Skarżący nie sprostął tym wymaganiom przede wszystkim dlatego, że sformułowane przez niego zagadnienia prawne zostały już wyjaśnione w uchwałach składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, którym nadano moc zasad prawnych. W uchwale z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98 (OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124) Sąd Najwyższy wskazał, że sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania. Z kolei w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008, nr 6, poz. 55) wskazał, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił m.in., że sąd drugiej instancji nie może poprzestać na ustosunkowaniu się do zarzutów skarżącego, lecz musi – niezależnie od ich treści – dokonać ponownych, własnych ustaleń, a następnie poddać je ocenie pod kątem prawa materialnego, że ustalenia sądu pierwszej instancji nie są dla sądu drugiej

instancji wiążące, że sąd drugiej instancji ma obowiązek dokonania własnych ustaleń niezależnie od tego, czy wnoszący apelację podniósł zarzut wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych lub ich braku oraz że stosowanie prawa materialnego przez sąd drugiej instancji w ogóle nie może być wiązane z zakresem zarzutów apelacyjnych.

Sformułowany przez skarżącego problem skutków prawnych braku potwierdzenia umowy darowizny został natomiast przedstawiony w oderwaniu od stanu faktycznego stanowiącego podstawę zaskarżonego wyroku.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Skarżący nie przytoczył argumentów świadczących o tak rozumianej oczywistości, tym bardziej że wywody mające świadczyć o występowaniu przesłanki opisanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynikają z nieznamomości zasad prawnych oraz błędnej interpretacji pojęcia przedmiotowych granic apelacji.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

